

SONNEWIJSER
OOSTERWIJS

BEGELEIDINGS- EN

ZORGPLAN

SONNEWIJSER VERVOLGONDERWIJS

2024-2025

Versie 14-05-2024

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	5
2	De instroom van nieuwe leerlingen	6
2.1	De toelating	6
2.2	De eerste zes weken na plaatsing	8
2.3	Het startdossier	9
3	De opzet en doelen van ons onderwijs	10
3.1	Het uitstroomprofiel vervolgonderwijs in Oss	10
3.2	Het uitstroomprofiel vervolgonderwijs in Tiel	11
3.3	Convergente differentiatie	12
3.4	Het didactisch model	12
3.5	Burgerschap	12
4	De Sonnewijzer en ‘opbrengstgericht werken’	13
4.1	De evaluatieve cyclus op leerling-niveau	13
4.2	De evaluatieve cyclus op groepsniveau	13
4.3	De groepsbespreking	14
4.4	De cyclus van het ontwikkelingsperspectiefplan	14
5	Intrinsieke motivatie als aangrijpingspunt voor leren	16
5.1	De behoefte aan competentie	16
5.2	De behoefte aan autonomie	17
5.3	De behoefte aan relatie	17
6	De zorgstructuur voor de zittende leerlingen	18
6.1	Niveau 1: Preventieve zorg op het niveau van de klas	18
6.2	Niveau 2: Commissie van Begeleiding	18
6.3	Niveau 3: De inzet van externe deskundigen	20
6.4	Niveau 4: OPP aanpassen of doorverwijzen	20
7	Systeem van begeleiding en zorg in vogelvlucht	21
7.1	Instroom nieuwe leerlingen	21
7.2	De begeleidings- en zorgstructuur voor zittende leerlingen	22

Bijlagen

- 1. Rolbeschrijving Commissie voor de begeleiding**
- 2. Voor aanmelding en plaatsing:**
 - 2.1 Aanmeldingsformulier en toestemmingsverklaring
 - 2.2 Brief bevestiging aanmelding
 - 2.3 Brief opvragen dossier
 - 2.4 Brief overschrijding aanmeldtermijn
 - 2.5 Plaatsingsbrief
 - 2.6 Brief niet plaatsing
 - 2.7 Intakedossier
 - 2.8 Format observatieverslag
 - 2.9 Checklist startdossier
 - 2.10 Format huisbezoek
- 3. Format startgesprek**
- 4. Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP):**
 - 4.1 Format OPP
 - 4.2 Leidraad OPP
 - 4.3 Inspiratiezinnen compenserende en belemmerende factoren
 - 4.4 Landelijk doelgroepenmodel
 - 4.5 Leidraad landelijk doelgroepenmodel
 - 4.6 Invulwijzer landelijk doelgroepenmodel ondersteuningsbehoeften
 - 4.7 Brief op overeenstemming gericht overleg
 - 4.8 Brief uitnodiging evaluatie OPP
- 5 TLV**
 - 5.1 Brief aflopende TLV
 - 5.2 Brief onderbouwingsformulier TLV
- 6 Profielkeuzes**
- 7 Didactische basisaanpak**
- 8 Format groepsbespreking**
- 9 Format groepsplan**
- 10 SCOL**
 - 10.1 Scol
 - 10.2 Leidraad invullen Scol

- 11 Protocol examens
- 12 Leidraad toetsing
- 13 Overgangsnormen
- 14 Protocol doorstroom
- 15 Sociale kaart
- 16 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- 17 Dyslexieprotocol
- 18 CVB
- 19 Verzuimprotocol

- 20 Leerlijn leren leren
- 21 Leerlijn sociaal gedrag
- 22 Onderwijstijdverkorting

1 Voorwoord

In het schooljaar 2015/2016 zijn wij gestart met de implementatie van de begeleidings- en zorgstructuur zoals wij die nu kennen binnen onze scholen. Ons begeleidings- en zorgplan is in constante ontwikkeling geweest en evaluaties en bijstellingen hebben voor een continue kwaliteitsverbetering gezorgd. Het huidige begeleidings- en zorgplan is volledig herzien.

De begeleidings- en zorgstructuur berust op de pijlers 'planmatig' en 'opbrengstgericht' met als doel de continue doorontwikkeling van kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Het is een plannings- en sturingsdocument voor zowel intern als extern gebruik. Daarnaast heeft het een functie in het kader van de verantwoording. In dit zorgplan tonen we onder meer aan dat de inrichting en organisatie van ons systeem van zorg ten minste voldoet aan de kwaliteitseisen die de overheid aan het speciaal onderwijs stelt. Onze focus is 'doelgerichte evaluatie' en dat op alle niveaus van de organisatie.

De uitdaging is om naast het borgen van de structuur nog verder op zoek te gaan naar verfijning en verdieping. De komende periode zullen we het begeleidings- en zorgplan verder aanvullen met de resultaten van de doorontwikkeling die wij doormaken.

Judith Bergevoet

Locatiedirecteur Sonnewijser route Vervolgonderwijs Oss

Rita Peeren

Interim locatiedirecteur Sonnewijser route Vervolgonderwijs Tiel

Brechje van Sommeren

Locatiecoördinator Sonnewijser route Vervolgonderwijs Tiel

Kaspar Verhagen

Locatiecoördinator Sonnewijser route Vervolgonderwijs Tiel

2 De instroom van nieuwe leerlingen

Alle scholen voor regulier en speciaal onderwijs in de regio zijn - met uitzondering van instellingen voor cluster 1 en 2 - aangesloten bij een samenwerkingsverband. Onze scholen in Oss zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs 30.06 Brabant Noordoost; onze scholen in Tiel zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs 25.08 Rivierenland. Ook leerlingen uit andere samenwerkingsverbanden kunnen de Sonnewijser bezoeken. Leerlingen komen bijvoorbeeld uit het samenwerkingsverband de Meierij, Helmond/Peelland en Nijmegen.

Met de wet Passend Onderwijs hebben de samenwerkingsverbanden de medeverantwoordelijkheid voor de bekostiging van het speciaal onderwijs. Een samenwerkingsverband heeft op grond van artikel 18a lid 6 onder c van de Wet op het primair onderwijs en artikel 17a lid 6 onder c van de Wet op het voortgezet onderwijs als taak het beoordelen of leerlingen toelaatbaar zijn tot het (voortgezet) speciaal onderwijs. Het zijn de samenwerkingsverbanden die via de afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring bepalen of een leerling onderwijs binnen het speciaal onderwijs kan gaan volgen. Als een samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) heeft afgegeven voor een leerling en de leerling is ingeschreven op een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, volgt automatisch de bijbehorende bekostiging.

In dit hoofdstuk lichten we toe wat er gebeurt als ouders van nieuwe leerlingen zich melden bij onze school.

2.1 De toelating

Basisscholen en middelbare scholen kunnen, met toestemming van ouders, contact opnemen met onze school om informatie in te winnen over de individuele toelatingsprocedure. Het zijn de ouders die het initiatief nemen om hun kind bij de Sonnewijser aan te melden. Met de aanmelding ligt de zorgplicht bij de Sonnewijser. Dat wil zeggen dat iedere aanvraag zorgvuldig wordt beoordeeld. De aanmelding leidt niet automatisch tot plaatsing.

Indien de inschatting is dat een leerling geplaatst kan worden op de Sonnewijser, vraagt de Sonnewijser voor schoolverlaters van de basisschool een aanvraag voor een TLV aan bij het samenwerkingsverband. Voor leerlingen die instromen vanuit het voortgezet onderwijs vraagt de school van herkomst een TLV aan.

Toelating op de Sonnewijser verloopt via de volgende vaste procedure:

- 1 Ouders die overwegen om hun kind aan te melden op de Sonnewijser kunnen contact opnemen met de intakefunctionaris van de betreffende locatie. Ouders worden (samen met hun kind) uitgenodigd voor een rondleiding en kennismakingsgesprek met de intakefunctionaris. In het kennismakingsgesprek wordt er een beeld gegeven van de school en proberen we op een nadere manier kennis te maken met de leerling en diens ouders. Verslaglegging hiervan vindt plaats in het intakedossier.

- 2 Ouders melden de leerling aan op de Sonnewijzer door het aanmeldformulier en de toestemmingsverklaring in te vullen en deze te retourneren naar school via het mailadres voor de intake.

De gedragswetenschappers van de Sonnewijzer zijn verantwoordelijk voor het compleet maken van het startdossier. Zij vragen bij ouders en bij de school van herkomst alle voor de toelating relevante documenten op, waaronder een recent ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) of een onderwijskundig rapport. Ouders worden daarbij verzocht de gevraagde informatie zo snel mogelijk aan te leveren, bij voorkeur binnen twee weken.

- 3 Zodra het dossier compleet is, bespreken we de leerling in de CvB en gaat een drietal interne deskundigen aan de slag:
 - a De intakefunctionaris verwerkt dossierinformatie in het intake dossier. De ondersteuningsbehoefte van de leerling en het integratief beeld wordt geschreven. Bij overstap vanuit het voortgezet onderwijs plant de intakefunctionaris een observatie op de huidige school. Een observatie kan ook worden ingezet bij leerlingen die doorstromen vanuit PO/SO
 - b De intern begeleider vult met behulp van de gegevens uit het instroomdossier de didactische gegevens van de leerling aan in het intake dossier en beschrijft de onderbouwing voor het onderwijsniveau. IB sluit aan bij de observatie op de huidige school indien er een didactische hulpvraag ligt.
 - c De schoolmaatschappelijk werker gaat bij het gezin op huisbezoek, indien mogelijk en bij voorkeur binnen 6 weken na de aanmelding. In het CvB overleg wordt vastgesteld welke huisbezoeken prioriteit hebben. De bevindingen van dit bezoek worden vastgelegd in het verslag huisbezoek dat de ondersteuningsbehoefte en (thuis)situatie van de leerling in kaart brengt en beschikbaar is voor de schoolmaatschappelijk werker. De schoolmaatschappelijk werker legt het conceptverslag voor aan de ouders, past het zo nodig aan en maakt het daarna definitief. Een beknopt deel hiervan wordt opgenomen in het intake dossier.
- 4 Uiterlijk vijf weken na aanmelding adviseert de gedragswetenschapper de commissie van begeleiding (CvB) de leerling al dan niet te plaatsen. Na overleg met de CvB besluit de voorzitter van de CvB, tevens locatiedirecteur een leerling al dan niet toe te laten.
- 5 Uiterlijk 6 weken na aanmelding stelt de Sonnewijzer ouders schriftelijk op de hoogte van het plaatsingsbesluit. In bijzondere omstandigheden gebeurt dit na tien schoolweken. Hiervan worden ouders schriftelijk op de hoogte gesteld.
- 6 Bij een positief plaatsingsadvies wordt een startgesprek met de mentor gepland. De leerling krijgt daarbij indien gewenst nog een rondleiding door de school.
- 7 Na plaatsing op de Sonnewijzer stellen de gedragswetenschappers een OPP op. Dit voorlopige OPP is bedoeld voor de mentor en overige docenten die met de leerling gaan werken en bevat onder meer handreikingen voor de vorm en de inhoud van het onderwijs aan de leerling.

Ouders van leerlingen die wij geen passend onderwijs kunnen bieden of die naar het oordeel van het samenwerkingsverband niet op de Sonnewijzer toelaatbaar zijn, stellen wij daarvan schriftelijk op de hoogte. Vervolgens ondersteunen we hen vanuit onze zorgplicht bij het vinden van een passende plaats op een andere school. De samenwerkingsverbanden volgen daarbij een eigen procedure.

2.2 De eerste zes weken na plaatsing

Voor de start van de leerling op de Sonnewijser vindt een startgesprek plaats tussen de mentor waarbij de leerling is geplaatst en de leerling en ouders. Dit gesprek is van dezelfde orde als het startgesprek dat mentoren aan het begin van het schooljaar hebben met alle ouders van hun leerlingen en duurt niet langer dan 15 minuten. Het gesprek heeft naast 'kennismaken met elkaar' een meer specifiek doel. De bedoeling is dat de mentor antwoord krijgt op de vraag 'Wat moet ik (de mentor) vanuit uw perspectief (de ouders en de leerling) weten om het schooljaar c.q. de plaatsing tot een succes te maken'.

De wet schrijft voor dat het bestuur na plaatsing voor iedere leerling binnen zes weken een ontwikkelingsperspectief (OPP) vaststelt en daarover met de ouders en leerling een op overeenstemming gericht overleg voert. Het opstellen van het eerste OPP is een taak van de gedragswetenschapper. Zij doet dit op basis van dossieranalyse en met input vanuit de intern begeleider en schoolmaatschappelijk werk. De gegevens uit het intakedossier vormen de basis voor het OPP dat wordt aangevuld met observaties uit de eerste schoolweken. De gedragswetenschapper legt het opgestelde OPP ongeveer vier schoolweken na de plaatsing voor aan de mentor die het onderwijs aan de leerling verzorgt. De inbreng van de mentor is belangrijk juist omdat het eerste OPP op basis van informatie uit de documenten is opgesteld. De ervaring van de mentor met de leerling in de klas maakt het OPP dan ook meer leerling-specifiek. In uiterlijk de vijfde schoolweek na de plaatsing stuurt de gedragswetenschapper het met de mentor afgesproken OPP ter vaststelling naar de CvB zodat binnen zes schoolweken het overleg met de ouders kan plaatsvinden. Deze opdracht is neergelegd bij de mentor waarbij de leerling is geplaatst. In uiterlijk de tweede schoolweek na de plaatsing ontvangen de ouders daarvoor een uitnodiging.

Het OPP bestaat uit twee delen. Het eerste onderdeel van het OPP bestaat uit het instroomprofiel, de bevorderende en belemmerende factoren, het integratief beeld, de wensen van de leerling en ouders met betrekking tot het toekomstperspectief, de ondersteuningsbehoeften en onze inschatting van het uitstroomprofiel en het niveau van de uitstroombestemming. Het tweede deel van het OPP is het handelingsdeel. Daarin staat hoe wij als school de ondersteuning en begeleiding aan de leerling vorm en inhoud (gaan) geven. De overheid ziet het vaststellen van het uitstroomprofiel als een verantwoordelijkheid van de school. Het overleg daarover heet in wettelijke termen 'het op overeenstemming gericht overleg'. Het overleg over het handelingsdeel heeft een andere status. Dit kunnen we pas vaststellen als de ouders en de leerling akkoord zijn. De mentor bespreekt het OPP met ouders en de leerling, die het document na goedkeuring beiden ondertekenen. De ondertekening vanuit school is door de voorzitter van de CvB gemandateerd aan de gedragswetenschappers.

Geen overeenstemming over het OPP

Het kan voorkomen dat een ouder of leerling het niet eens is met het door ons ingeschatte uitstroomprofiel. In dat geval zullen we, rekening houdend met de door ouders ingebrachte argumenten, opnieuw met hen in overleg treden. Als het niet lukt om tot overeenstemming te komen, informeren we ouders over de mogelijkheid een klacht in te dienen bij het bestuur of adviseren we een onderwijsconsulent te raadplegen. Ouders kunnen hun geschil ook voorleggen aan de landelijke geschillencommissie passend onderwijs. Deze commissie maakt binnen tien weken haar oordeel kenbaar aan het schoolbestuur.

2.3 Het startdossier

De gedragswetenschapper is verantwoordelijk voor de dossiervorming. Het startdossier bevat:

- de toelaatbaarheidsverklaring;
- het aanmeldformulier;
- de toestemmingsverklaring voor het opvragen van gegevens, verstrekken van medicatie en het gebruik van beeldmateriaal;
- het Verslag kennismakingsgesprek;
- het observatieverslag van de gedragswetenschappers op de school van herkomst.
- het intake-dossier met daarin informatie uit dossieranalyse, didactisch paspoort en verslag huisbezoek;
- het verslag huisbezoek;
- het onderwijskundig rapport van de toeleverende school, dit is vrijwel altijd het OPP;
- andere belangrijke documenten zoals bijvoorbeeld verslag van kinder- of jeugdpsychiater/GZ-psycholoog;
- een afschrift van het eerste door de ouders ondertekende OPP.

Na 4 tot 6 weken neemt de gedragswetenschapper contact op met de school van herkomst. Eventuele vragen worden nog besproken en we geven een terugkoppeling aan de school van herkomst over hoe het gaat met de leerling die naar de Sonnewijser is gekomen.

3 De opzet en doelen van ons onderwijs

De wetgever heeft voor het voortgezet speciaal onderwijs drie uitstroomprofielen vastgesteld: vervolgonderwijs, arbeidsmarktgericht en dagbesteding. Om alle leerlingen passend onderwijs te kunnen bieden, werken we op de Sonnewijzer met leerroutes. De leerroutes en bijbehorende leerdoelen zijn voor wat betreft de kernvakken gelinkt aan dat wat leerlingen - gelet op hun uitstroomprofiel - moeten kennen en kunnen.

3.1 Het uitstroomprofiel vervolgonderwijs in Oss

De Sonnewijzer is in beginsel een tijdelijke onderwijsvoorziening, waarbij voortdurend op individueel niveau wordt gekeken of terugplaatsing naar regulier onderwijs mogelijk is. Leerlingen met het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs kunnen ook op de Sonnewijzer toewerken naar een diploma als tussentijdse doorstroom of terug plaatsing niet mogelijk blijkt.

In de onderbouw bieden we vier verschillende leerroutes. Dit zijn:

- vmbo-basisberoepsgerichte leerroute (vmbo-b);
- vmbo-kaderberoepsgerichte leerroute (vmbo-k);
- vmbo-theoretische leerroute (vmbo-t);
- leerroute havo.

Voor de leerlingen binnen de vmbo-basisberoepsgerichte en vmbo-kaderberoepsgerichte leerroute bestaan er na de onderbouw twee mogelijkheden namelijk:

- 1 de onderwijsloopbaan vervolgen binnen het regulier onderwijs eventueel in een koersklas.
- 2 de onderwijsloopbaan vervolgen binnen de Sonnewijzer. Hiervoor biedt de Sonnewijzer het profiel dienstverlening en producenten (D&P) met daarbij één keuzevak. De leerling zal de theorievakken afsluiten middels het staatsexamen. Voor de praktijkvakken bestaat hiervoor een symbioseconstructie met het Udens College. De leerlingen volgen de praktijklessen op de Sonnewijzer waar ze ook de PTA toetsen voor de praktijkvakken maken. Het eindexamen voor de praktijkvakken zullen ze als extraneus-kandidaat afleggen op het Udens College.

Voor leerlingen binnen de vmbo-theoretische leerweg bestaan drie mogelijkheden namelijk:

- 1 doorstromen naar het regulier onderwijs eventueel in een koersklas;
- 2 doorstromen naar het Mondriaan college als Sonnewijzer leerling. Het uitgangspunt is dat zij zoveel als mogelijk de reguliere lessen van het Mondriaan volgen. Daarnaast hebben zij een coachklas ter ondersteuning in een apart lokaal met een coach van de Sonnewijzer.
- 3 de onderwijsloopbaan vervolgen op de Sonnewijzer en middels staatsexamens het diploma behalen.

Voor de leerlingen binnen de leerroute havo heeft de Sonnewijzer een samenwerking met het Mondriaan College Oss. Deze leerlingen krijgen vanaf leerjaar 3 onderwijs op het Mondriaan College. De leerlingen blijven ingeschreven op de Sonnewijzer en krijgen op het Mondriaan College les. Het uitgangspunt is dat zij zoveel als mogelijk de reguliere lessen van het Mondriaan volgen. Daarnaast hebben zij een coachklas ter ondersteuning in een apart lokaal met een coach van de Sonnewijzer. De leerlingen behalen middels staatsexamens hun diploma. Zodra blijkt dat de leerling niet meer afhankelijk is van de VSO ondersteuning wordt de leerling ingeschreven bij het Mondriaan College en

volgt hierbij het PTA programma van het Mondriaan. Middels een regulier examen wordt het diploma behaald.

3.2 Het uitstroomprofiel vervolgonderwijs in Tiel

De Sonnewijzer is in beginsel een tijdelijke onderwijsvoorziening, waarbij voortdurend op individueel niveau wordt gekeken of terugplaatsing naar regulier onderwijs mogelijk is. Leerlingen met het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs kunnen ook op de Sonnewijzer toewerken naar een diploma als tussentijdse doorstroom niet mogelijk blijkt.

In de onderbouw bieden we vier verschillende leerroutes. Dit zijn:

- vmbo-basisberoepsgerichte leerroute (vmbo-b);
- vmbo-kaderberoepsgerichte leerroute (vmbo-k);
- vmbo-theoretische leerroute (vmbo-t);
- leerroute havo.

Voor de leerlingen binnen de vmbo-basisberoepsgerichte en vmbo-kaderberoepsgerichte leerroute bestaan er na de onderbouw drie mogelijkheden namelijk:

- 1 de onderwijsloopbaan vervolgen binnen het regulier onderwijs. Op vrijwel alle reguliere scholen in de regio krijgen leerlingen extra ondersteuning van een coach van de Sonnewijzer;
- 2 de onderwijsloopbaan vervolgen op de Sonnewijzer in samenwerking met het Lingecollege. Leerlingen maken gebruik van de samenwerking met het Lingecollege. Hierbij volgen de leerlingen een ander profiel (LEO (Logistiek, Economie en Ondernemen) of PIE (Produceren, Installeren en Energie). Zij volgen dan de AVO-vakken bij de Sonnewijzer, de profielvakken worden door het Lingecollege gegeven, waar ze ook de PTA toetsen voor de praktijkvakken maken. Het eindexamen voor de praktijkvakken zullen ze afleggen op het Lingecollege. Indien de leerlingen volledig regulier op het Lingecollege geplaatst kunnen worden, zullen ze alle examens op het Lingecollege afleggen. Het definitieve besluit voor reguliere plaatsing vindt uiterlijk eind leerjaar 3 plaats. De uitbreiding met profiel HBR (Horeca, Bakkerij en Recreatie) is er sinds 2023-2024;
- 3 de onderwijsloopbaan vervolgen binnen de Sonnewijzer. Hiervoor biedt de Sonnewijzer het profiel dienstverlening en producenten (D&P) met daarbij één keuzevak. De leerling zal de theorievakken afsluiten middels het staatsexamen. Voor de praktijkvakken bestaat hiervoor een symbioseconstructie met het Koningin Wilhelmina College (KWC). De leerlingen krijgen les op de nevenlocatie (Teisterbantlaan 2) en praktijklokalen van het Lingecollege worden gebruikt voor de praktijkvakken. Het zijn Sonnewijzer-docenten die de lessen verzorgen. Het eindexamen voor de praktijkvakken zullen ze als extraneus-kandidaat afleggen op het KWC.

Voor leerlingen binnen de vmbo-theoretische leerweg bestaan twee mogelijkheden namelijk:

- 1 de onderwijsloopbaan vervolgen binnen het regulier onderwijs. Op vrijwel alle reguliere scholen in de regio krijgen leerlingen extra ondersteuning van een coach van de Sonnewijzer of;
- 2 de onderwijsloopbaan vervolgen op de Sonnewijzer en middels staatsexamens het diploma behalen.

Voor de leerlingen binnen de leerroute havo geldt dat zij de eerste drie schooljaren onderwijs op de Sonnewijzer volgen. Daarna stroomt de leerling uit naar regulier onderwijs. Op vrijwel alle reguliere scholen in de regio krijgen leerlingen extra ondersteuning van een coach van de Sonnewijzer. Een

andere mogelijkheid is om vanuit havo 3 met een overgangsbewijs voor havo 4 door te stromen naar mbo niveau 4. Indien het voor een leerling niet mogelijk blijkt om door te stromen naar regulier onderwijs kijken we naar een passende oplossing voor deze leerling.

3.3 Convergente differentiatie

Werken met leerroutes betekent voor ons ‘werken met convergente differentiatie’. Convergente differentiatie wil zeggen dat er wordt gestreefd naar het behalen van doelen die gelden voor alle leerlingen uit één groep. Convergente differentiatie leidt tot betere leerresultaten bij zowel de goede als gemiddelde en zwakke leerling zonder de differentiatiecapaciteit van docenten te overvragen, zo blijkt uit onderzoek. Het onderwijs richt zich op de hele (sub)groep en deze groep blijft zo lang mogelijk bij elkaar. Wij onderscheiden drie aanpakken: de verdiepte aanpak, de basis aanpak en de intensieve aanpak.

3.4 Het didactisch model

Docenten passen bij het lesgeven zoveel mogelijk het EDI-model toe (expliciete, directe instructiemodel). Op basis van het lesdoel bepalen zij welke aspecten uit de verschillende fasen van dit model zij bij deze les toepassen. Wij koppelen risicoleerlingen niet los van de groep, maar geven hen – naast de basisinstructie - aanvullende intensieve instructie (verlengde instructie). We verlagen de doelen niet, maar breiden de leertijd en de instructie van de docent uit. In de verlengde instructie gebruiken we dezelfde materialen en dezelfde didactiek als in de basisinstructie. Daarmee voorkomen we didactische verwarring. Na de verlengde instructie volgt zondig ‘verlengde begeleide inoefening’. In deze fase gaan de leerlingen ook zelf met de leerstof aan de slag. De docent stelt vragen en laat de leerlingen verwoorden hoe ze de opgaven moeten aanpakken. Als blijkt dat leerlingen het lesdoel beheersen, mogen zij de verlengde instructie en/of inoefening verlaten en de leerstof zelfstandig gaan verwerken.

3.5 Burgerschap

De hoofddoelen van ons onderwijs zijn kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Kwalificatie staat vanzelfsprekend hoog in ons vaandel, maar dat is het dus niet alleen. Het is ook onze taak een nieuwe generatie op te leiden voor deelname aan de samenleving en een bijdrage te leveren aan de vorming van de leerling als persoon. Burgerschapsonderwijs rust leerlingen toe om op basis van eigen idealen, waarden en normen te functioneren in een democratische en diverse samenleving. Burgerschapsonderwijs draagt bij aan het ontwikkelen van het vermogen en de bereidheid om binnen de kaders van de democratische rechtsstaat een bijdrage te leveren aan de instandhouding of verdere ontwikkeling van een democratische cultuur.

Burgerschap gaat over hoe burgers met elkaar samenleven. Burgerschap is een relationeel begrip: het gaat om de relaties die mensen met elkaar hebben. Burgerschap -zo is de boodschap- moet je niet alleen samen doen, maar ook voordoen en voorleven!

Op de Sonnewijzer werken we met de methode Kies van Deviant aan het bevorderen van sociale en maatschappelijke competenties en aan de bevordering van burgerschap in een pluriforme samenleving. Daarnaast komt burgerschap bij verschillende leergebieden in meer of mindere mate aan de orde. Het ene leergebied richt zich meer op burgerschapskennis, terwijl andere vakken zich meer richten op burgerschapsvaardigheden of – houding.

4 De Sonnewijser en 'opbrengstgericht werken'

De Sonnewijser staat voor 'planmatig en opbrengstgericht onderwijs'. Opbrengstgericht werken op de Sonnewijser kenmerkt zich dan ook door een evaluatieve 4D-cyclus die in de hele keten is terug te vinden. In ons begeleidings- en zorgplan richt de Sonnewijser zich op leerling- en groepsniveau. In onze katern 'Ons stelsel van kwaliteitszorg' is beschreven hoe de evaluatieve cyclus op school- en organisatieniveau is ingericht.

4.1 De evaluatieve cyclus op leerling-niveau

Op de Sonnewijser begint elke evaluatieve cyclus in de klas op groepsniveau. Docenten gebruiken bij het volgen van de leervorderingen methode-gebonden toetsen en/of zelf samengestelde toetsen. Deze toetsen worden afgenomen volgens de OGW4D aanpak (Ontwikkelingsgericht werken in 4D): Data, duiden, doelen, doen.

De criteriumtoetsen zijn gekoppeld aan leer- en instructiedoelen (Doen en Data). Docenten analyseren

de resultaten en stellen op basis daarvan vast of de beoogde doelen zijn bereikt (Duiden).

Zij nemen vervolgens op basis van de analyse passende vervolgmaatregelen (Doelen) en brengen die tot uitvoer (Doen).

Bij de methode-gebonden toetsing gaat het steeds om de systematische integratie van toetsing en instructie. Docenten gebruiken de informatie met name voor inhoudelijke feedback naar de leerlingen. Daarnaast wordt de intensiteit van de groepsinstructie bepaald.

Ook wordt er aangesloten op specifieke mogelijkheden van leerlingen, hun onderwijsbehoeften en/of de exameneisen waaraan zij moeten voldoen.

Naast de leervorderingen volgen docenten de ontwikkeling van leerlingen op niet-cognitieve ontwikkelingsgebieden. Meer specifiek geldt dit voor de ontwikkeling van de sociale competenties en de taakwerkhouding. Dit wordt 3 keer per jaar geëvalueerd in het OPP.

Leerlingen krijgen op basis van de bevindingen begeleiding die nodig is om het voor hen bestemde onderwijsprogramma beter te kunnen doorlopen binnen de mogelijkheden van de school.

4.2 De evaluatieve cyclus op groepsniveau

De cyclische manier van werken vanuit opbrengstgericht werken in 4D (Data, duiden, doelen, doen) zien we ook terug bij de methodeonafhankelijke toetsing. Op schoolniveau worden leervorderingen bij de kernvakken uit het leerlingvolgsysteem van Cito gevolgd. Voor leerlingen met het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs gebruiken we de toetsen 0 t/m 3. Leerlingen met het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs maken de Cito-toetsen op het lesniveau dat zij volgen. In het leerlingrapport staat hoe de prestatie van de leerling zich verhoudt tot de landelijk gemiddelde prestatie van leerlingen op het niveau van de toets, tot die van een niveau hoger en tot die van een niveau lager.

De Sonnewijser gebruikt de informatie op drie niveaus: op leerling-, groeps- en schoolniveau.

Voor het schoolniveau verwijzen we naar onze katern 'Ons stelsel van kwaliteitszorg'.

De ontwikkeling van de sociale competenties van leerlingen brengen we in beeld via de 'Sociale Competentie Observatie Lijst' (SCOL). De SCOL is webbased en brengt in kaart hoe sociaal competent een leerling zich in verschillende situaties op school gedraagt. Bij de SCOL komt zowel de voortgang van de individuele leerling als die van groepen leerlingen in beeld.

4.3 De groepsbespreking

Drie keer per schooljaar houden we een groepsbespreking. De docenten relateren de behaalde functioneringsniveaus van de leerlingen aan het functioneringsniveau dat als streefdoel is vastgelegd (Data). Zij vatten de individuele prestaties samen in verzamelstaten en berekenen of de leerresultaten van de groep passend zijn bij de gestelde ambitie. Hiervoor worden de resultaten op de (niet) methode gebonden toetsen en de SCOL gebruikt. Daarna vult de mentor het format voor de groepsbespreking in.

Zij doorlopen daarbij een aantal vaste stappen:

- Stap 1: De mentoren reflecteren bij elk onderdeel op de resultaten van het onderwijs (Duiden).
- Stap 2: Zij trekken een conclusie voor wat betreft de effectiviteit van het onderwijs.
- Stap 3: Zij kiezen vervolgens één of twee domeinen waarbij zij in het komende halfjaar hogere opbrengsten willen realiseren. Ze vermelden hoe ze dat gaan doen (Doelen).
- Stap 4: De mentoren sturen het ingevulde format naar de intern begeleider en de gedragswetenschapper.
- Stap 5: In de groepsbespreking reflecteren de mentor, intern begeleider en gedragswetenschapper samen op de resultaten, de analyse en de voornemens van de mentor gericht op het eigen handelen. Zij vullen het format zo nodig op onderdelen aan.
- Stap 6: De mentoren gaan met de afspraken aan de slag en de halfjaarlijkse cyclus begint opnieuw (Doen).

In onze katern Ons stelsel van kwaliteitszorg staat hoe we de resultaten op school- en organisatieniveau gebruiken.

Op basis van de verzamelde groepsinformatie wordt een voorstel voor een groepsplan opgesteld. In het plan staat per aspect aan welke leerdoelen met welke middelen in het komende halfjaar met de leerlingen gewerkt gaat worden, wanneer de beoogde doelen moeten zijn behaald en wanneer de evaluatie plaatsvindt. De mentoren leggen het door hen opgestelde groepsplan in de groepsbespreking voor aan de gedragswetenschapper.

Met behulp van de feedback en handelingssuggesties maakt de mentor het pedagogisch groepsplan definitief. Vervolgens gaan mentor en co-mentor met doelen uit het groepsplan in de praktijk aan de slag.

4.4 De cyclus van het ontwikkelingsperspectiefplan

Het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) wordt drie keer per schooljaar geëvalueerd en door de mentor met ouders en leerling besproken.

In juni vindt de formele jaarlijkse evaluatie van het OPP plaats. De leraren zijn aan zet met ondersteuning vanuit de CvB. Zij beschrijven de huidige compenserende en belemmerende factoren, passen het handelingsdeel aan en actualiseren de ondersteuningsbehoeften voor de leerling. De CvB geeft hierop feedback en de gedragswetenschapper actualiseert het integratief beeld van het kind. De leraar verwerkt de feedback en vervolgt de evaluatie van de gedragswetenschapper, intern begeleider en de betrokken (co-)mentor in de OPP-bespreking de geactualiseerde OPP's van de leerlingen. In dit gesprek worden de ondersteuningsbehoeften van de leerling en het uitstroomperspectief vastgesteld. Indien wenselijk sluit ook schoolmaatschappelijk werk, de vakdocent of de locatiedirecteur aan.

Nadat het OPP is ingevuld is er een gesprek met ouders en de leerling. De bespreking is gericht op overeenstemming over het handelingsgedeelte, het aanbod om tot het beoogde uitstroomperspectief te komen. De ouders en de leerling wordt gevraagd hun zienswijze op het OPP te geven waarna zij het OPP ter ondertekening voorgelegd krijgen.

Tussendoor zijn er twee momenten voor tussenevaluatie, in november en februari. De tussenevaluatie is vooral bedoeld om te bepalen of de leerling 'op koers' ligt, zodat we tijdig kunnen ingrijpen wanneer de ontwikkeling niet naar verwachting verloopt. De afspraak is dat leraren na de evaluatie in november en in februari het volgende doen:

- ze vullen in het OPP de functioneringsniveaus in die de leerlingen bij de cognitieve toetsen behaalden;
- ze vullen in het OPP de functioneringsniveaus in die de leerlingen behaalden bij metingen op de sociale competenties;
- ze stellen vast of het door de leerlingen behaalde functioneringsniveaus overeen komen met de tussentijdse leerstandaard van hun aanpak. Ze kijken dus of leerlingen conform, boven of onder het beoogde niveau in het OPP scoren;
- ze evalueren de mogelijke aanvullende persoonlijke doelen;
- bij leerlingen die onder of boven het beoogde niveau scoren of bepaalde persoonlijke doelen niet halen, bepalen zij de vervolgmaatregelen. Indien eerder gestelde persoonlijke doelen gehaald zijn, stellen zij een nieuw doel voor deze leerling. Daar waar nodig melden zij de leerling aan voor een bespreking in de CvB en vindt – in samenspraak met de ouders en de leerling- aanpassing van het OPP plaats;
- Wanneer blijkt dat de leerling niet meer op koers ligt of als er aanwijzingen zijn voor ernstige problematiek bij een leerling, wordt de leerling aangemeld bij de leerlingbespreking in de CvB.

5 Intrinsieke motivatie als aangrijpingspunt voor leren

Opbrengstgericht werken is meer dan een organisatorische of didactische manier om met verschillen om te gaan en te focussen op leerresultaten. Effectief leren kan pas tot stand komen als er sprake is van een actieve en gemotiveerde leerhouding bij de leerling. Intrinsieke motivatie is een belangrijke bron voor leren. Leerlingen die intrinsiek gemotiveerd zijn, zijn van binnenuit gemotiveerd om prestaties te leveren. Veel van onze leerlingen zijn het plezier in leren op school verloren; zij hebben motivatieproblemen en een zwakke leerhouding.

We weten vanuit de motivatiepsychologie dat de intrinsieke motivatie operationeel wordt als in de aangeboren psychologische behoeften wordt voorzien. Het gaat dan om:

- de behoefte aan relatie: anderen waarderen mij en willen met mij omgaan;
- de behoefte aan competentie: ik geloof in mijn eigen kunnen en voel me daar goed bij;
- de behoefte aan autonomie: ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen.

Als in voldoende mate aan deze drie behoeften is voldaan, is er welbevinden, inzet én zin in leren.

In de drie hierop volgende paragrafen beschrijven we hoe we de intrinsieke motivatie willen benutten als instrument bij het behalen van schoolsucces.

5.1 De behoefte aan competentie

Om in de behoefte aan competentie te kunnen voldoen, zorgen wij voor goed afgestemde taken. Goed afgestemde taken zijn zo van belang omdat er - als we leerlingen een taak geven - twee soorten informatie bij elkaar komen, namelijk:

1. de informatie die in de taak besloten ligt ('wat moet ik doen');
2. de intern gegenereerde informatie. Dit is de informatie die in het geheugensysteem besloten ligt en die de ervaringen reflecteert die de leerling met dergelijke taken heeft opgedaan.

Beide soorten informatie doen een beroep op de beschikbare oplossingscapaciteit. Als die capaciteit vooral geladen wordt met een grote hoeveelheid interne negatieve informatie ('angst'), is er weinig tot geen ruimte over voor het oplossen van het externe probleem (bijvoorbeeld de som). Om zo goed mogelijk te kunnen waarborgen dat leerlingen hun probleemoplossingscapaciteit daadwerkelijk kunnen benutten, zorgen wij er zoveel mogelijk voor dat leerlingen via voorgaande succeservaringen positieve feedback krijgen vanuit de taak ('yes, ik kan dit').

Daarnaast zetten we doelgericht het instrument van 'competentie ondersteunende feedback' in. Waardering van de docent voor het werk van leerlingen heeft een positieve invloed op hun intrinsieke motivatie en daarmee op hun ontwikkeling. Waardering van de docent ('dit is goed werk') moedigt leerlingen aan, versterkt constructief gedrag en stimuleert tot activiteit. Competentie ondersteunende feedback is altijd gelinkt aan inspanning en prestatie, dus aan het stimuleren van zelfgedetermineerde competentie. De leerling moet de positieve ervaring immers aan zichzelf c.q. de eigen inspanning kunnen toeschrijven. De afspraak is dat alle docenten het leerlingenwerk in beginsel van positieve feedback voorzien. Als positieve feedback op het leerlingenwerk niet mogelijk is, reageren we niet negatief maar gaan we met de leerling in gesprek.

5.2 De behoefte aan autonomie

De behoefte aan autonomie refereert aan zelfsturing, aan het vermogen om te kiezen en eigen keuzes te maken. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en willen dingen uitzoeken, proberen en ervaren. Zij willen zelfstandig keuzes maken en beslissingen nemen en dus zelf doen en leren! Om tegemoet te komen aan de groeiende behoefte aan zelfstandigheid en autonomie is het van belang dat een kind ervaart dat er een vaste structuur is en dat er grenzen zijn. Leerlingen die op de Sonnewijzer binnenstromen, kunnen grenzeloos zijn. Deze leerlingen moeten begrensd worden en weten waar die grens ligt. Door hen te begrenzen waar ze dat zelf niet kunnen, ervaren ze rust en veiligheid. Die veilige structuur biedt hen de benodigde houvast die nodig is om fasegewijs meer autonoom te kunnen zijn. Wij stellen leerlingen dan ook in staat om, met gerichte begeleiding van de volwassenen in hun omgeving, een groei in hun autonomie door te maken. Aanvankelijk doen we dat dus binnen de context van adequate structurering en leiding. Naarmate leerlingen meer in staat zijn het eigen gedrag te sturen, is er meer ruimte voor de eigen inbreng, voor (maximale) autonomie.

5.3 De behoefte aan relatie

Alle kinderen/leerlingen hebben sociale ondersteuning nodig. 'Leren' is namelijk per definitie een ambigue situatie ('maakt onzeker'). Kinderen hebben vertrouwen en zelfvertrouwen nodig om het onzekerheidsgehalte van schoolse taken te kunnen verdragen. Onze docenten kenmerken zich door een responsieve grondhouding. Ze zijn beschikbaar en toegankelijk voor leerlingen. Ze zorgen voor een gevoel van geborgenheid, zodat leerlingen zich veilig en op hun gemak voelen. Ze bieden leerlingen emotionele ondersteuning. Daaronder verstaan wij dat docenten op een positieve manier duidelijk hun betrokkenheid laten blijken bij wat een leerling doet en ervaart (troosten, complimentjes geven, aanmoedigen, interesse tonen).

6 De zorgstructuur voor de zittende leerlingen

Ook binnen de zorgstructuur staat preventief en proactief handelen centraal. Onze leerlingen zijn in beginsel zorgleerlingen waarbij er vertrouwen is dat door de specifieke setting waarin zij zijn geplaatst, zij naar hun mogelijkheden zullen profiteren van het onderwijs dat hen wordt geboden. Uitgangspunt is dat leerlingen waarbij de ontwikkeling stagneert tijdig worden gesignaleerd en zo snel mogelijk op school en/of in de thuissituatie de nodige extra ondersteuning krijgen. Spil in de zorgstructuur zijn de docenten; zij zijn onder meer verantwoordelijk voor de registratie van ondernomen stappen en effecten in het dossier van de betrokken leerling. Wij onderscheiden vier niveaus van leerlingenzorg.

6.1 Niveau 1: Preventieve zorg op het niveau van de klas

Spil in de zorgstructuur zijn de mentoren. Het zijn de mentoren die op klassenniveau de zorg voor hun leerlingen coördineren. Docenten, waaronder mentoren, die vaststellen dat de ontwikkeling van een leerling niet verloopt conform de verwachtingen, gaan te rade bij de directe collega's. Dit wordt collegiale consultatie genoemd. Wij kiezen er nadrukkelijk voor om in deze fase collegiale consultatie in te zetten. Collegiale consultatie is een belangrijk instrument in het 'met en van elkaar leren': impliciete persoonsgebonden ervaringskennis wordt expliciet gemaakt zodat anderen daarvan kunnen profiteren. Het zet de ontwikkeling naar een breed gedragen professionaliteitsopvatting in gang en stimuleert de ontwikkeling van een solistisch opererende docent naar de omgevingsgerichte met anderen samenwerkende professional.

De collegiale consultatie richt zich op (ortho)didactische vragen als 'wat heeft deze leerling nodig om de beoogde leerstof alsnog onder de knie te krijgen' en/of (ortho)pedagogische vragen als 'hoe kunnen we deze leerling die door zijn/haar gedrag de eigen ontwikkeling en/of dat van groepsgenoten (ernstig) in de weg staat, verder helpen'. De suggesties van de collega beschouwen wij als bindend in die zin dat de betrokken docent daarmee daadwerkelijk kortdurend in de klas aan de slag gaat.

Docenten informeren de mentor over de voorgenomen aanpak. De betrokken docent noteert in Somtoday de datum van de collegiale consultatie, de naam van de collega die hij/zij heeft geconsulteerd en het advies dat hij/zij heeft gekregen. Eventuele interventies/afspraken worden genoteerd in het OPP van de desbetreffende leerling.

6.2 Niveau 2: Commissie van Begeleiding

Als blijkt dat de door de collega voorgestelde interventies niet tot het gewenste resultaat leiden, is er overleg met één van onze interne deskundigen: de intern begeleider, gedragswetenschapper of schoolmaatschappelijk werker, ook wel smalle CVB genoemd. Als er na dit overleg nog vragen blijven bestaan of als blijkt dat de problematiek van de leerling veel dieper gaat en complexer is dan aanvankelijk gedacht, meldt de docent de leerling aan voor de brede CvB.

Leerlingen die zijn aangemeld voor een leerlingbespreking, zijn opgenomen in het systeem

van leerlingenzorg op schoolniveau. De interne deskundige monitort vanaf dat moment het vervolgtraject; de mentor blijft de spil en is dus bij alle vervolgstappen betrokken.

Bij de keuze voor een leerlingbespreking in de smalle setting, schat het betrokken CvB-lid op basis van de hulpvraag in dat hij/zij de mentor goed op weg kan helpen bij het oplossen van het probleem. In dat geval leidt de bespreking tot afspraken over interventies.

De leerlingbespreking in de smalle setting vindt plaats via een individuele afspraak tussen mentor en betreffend CvB-lid. Interventies voor de individuele leerling worden genoteerd als zorgmelding in het zorgvierkant van Somtoday. Als blijkt dat voor de begeleiding van de leerling specifieke interventies nodig zijn die niet via de eigen leerroute of het pedagogisch groepsplan gerealiseerd kunnen worden, stelt de mentor in samenspraak met het CvB-lid, een aparte aanpak/individuele afspraak op. Deze wordt besproken met de ouders en leerling en beschreven in het handelingsdeel van het OPP. Andere bij het onderwijs aan de leerling betrokken docenten ontvangen een kennisgeving van deze afspraak.

De leerlingbespreking in een brede setting van de CvB

Als de interventie niet tot het gewenste resultaat leidt, meldt de docent na overleg met de interne deskundige de leerling aan voor een leerlingbespreking in de CvB. Dit gebeurt ook als beiden inschatten dat de hulpvraag van de leerling vanuit verschillende invalshoeken moet worden bekeken. De mentor stelt in beginsel vóór de bespreking de ouders van de betrokken leerling op de hoogte van zijn/haar zorg en vertelt hen dat hun kind in de CvB zal worden besproken. De CvB heeft zowel een diagnostische als adviserende taak. De bespreking in de CvB leidt altijd tot een besluit of advies (voor ouders) en is in de notulen vastgelegd. Voor iedere leerling wordt de interventie genoteerd als zorgmelding in het zorgvierkant van Somtoday. Leerlingen en de effecten van interventies blijven hierdoor in zicht. Zo kan bijvoorbeeld besloten worden de leerling in de klas te observeren, orthopedagogisch en/of -didactisch onderzoek te doen, individuele afspraken op te stellen of een huisbezoek te af te leggen.

De CvB bestaat uit de locatiedirecteur, tevens voorzitter, de intern begeleider de schoolmaatschappelijk werker, de gedragswetenschapper, de betrokken mentoren en indien gewenst de vakdocenten, achterwacht of andere medewerkers. Iedere twee maanden, of vaker waar dat mogelijk is, sluit ook de schoolarts, jeugdverpleegkundige of andere medisch deskundige aan bij de commissie van begeleiding. De schoolarts ziet alle leerlingen op school bij de reguliere onderzoeken voor 14-jarigen. Tussentijdse zorgen over een leerling vanuit zowel school als de schoolarts worden met de schoolarts besproken. Deze kunnen ook aanleiding zijn voor een CvB bespreking in aanwezigheid van de schoolarts. In Tiel is er daarnaast een medewerker van bureau Halt actief op school. Zorgen over een leerling worden besproken en preventief in gezamenlijkheid opgepakt.

De CvB-besprekingen vinden om de week plaats na schooltijd. De data van de CvB-besprekingen staan vermeld in de jaarkalender. De leraren dienen uiterlijk een week vóór de bespreking hun hulpvragen in via een aanvraagformulier CvB breed via Somtoday.

Na afloop legt de mentor zowel de datum, hulpvraag en uitkomst van de leerlingbespreking vast in het zorgvierkant onder het kopje zorgmelding in Somtoday. De ingezette interventies worden opgenomen in het handelingsdeel van het OPP en ouders en de leerling worden door de mentor op de hoogte gebracht van de nieuwe afspraken.

6.3 Niveau 3: De inzet van externe deskundigen

Als de CvB concludeert dat het handelingsrepertoire van de school is uitgeput of dat de mogelijkheden om tot een oplossing te komen de kerntaak van de school te ver overstijgt, onderzoekt de betrokken interne deskundige of de noodzakelijke deskundigheid en/of hulp alsnog extern kan worden verkregen. Dit alles met als doel het beoogde ontwikkelingsperspectief van de leerling alsnog te realiseren. Als de CvB besluit een ketenpartner in te schakelen, stelt de mentor de leerling en de ouders op de hoogte.

De bespreking met de externe deskundigen leidt altijd tot een advies. Zo kunnen de externe deskundigen bijvoorbeeld adviseren de leerling te verwijzen naar specialistische hulpverlening. Het advies wordt afhankelijk van de aard van de verwijzing door de mentor samen met de betrokken interne deskundige, de directeur of de schoolmaatschappelijk werker aan de ouders voorgelegd. In goed overleg met ouders en leerling wordt vervolgens besloten welke hulp het beste is. Wanneer meerdere instanties bij de hulp aan een leerling betrokken zijn, wijst de voorzitter van de CvB een interne regiehouder aan.

De mentor legt alle ondernomen interventies vast in het zorgvierkant in Somtoday van de betreffende leerling. De ingezette ondersteuning vanuit een externe zorgverlener wordt tevens vastgelegd in het OPP van de leerling.

Ouders die niet willen of kunnen meewerken

Als ouders niet willen meewerken aan de inschakeling van een ketenpartner of niet willen meewerken aan een noodzakelijk geachte interventie, neemt de schoolmaatschappelijk werker contact met hen op. Als het haar niet lukt de ouders te overtuigen, legt zij dit besluit vast in een schriftelijke verklaring en voegt die vervolgens toe aan het leerlingdossier.

6.4 Niveau 4: OPP aanpassen of doorverwijzen

Nadat alle zorgniveaus zijn doorlopen en geen voortgang is geboekt kan de CvB besluiten het ontwikkelingsperspectief van de leerling bij te stellen of door te verwijzen naar een andere school of onderwijs overstijgende voorziening. Ouders en leerlingen worden hierin door een CvB-lid van de Sonnewijzer begeleid. Samen vinden we een passende plek voor de leerling.

Voor leerlingen die tussentijds doorstromen naar een andere voorziening voor voortgezet onderwijs geldt dat wij deze leerlingen nog even blijven volgen. Na 2 tot 6 weken neemt de gedragswetenschapper contact op met de vervolgschool. We informeren hoe het gaat met de leerling en we vragen na of we de school nog ergens mee kunnen ondersteunen. Ook na ruim 1 en 2 jaar (in oktober) wordt er geïnformeerd hoe het gaat met de leerling op de uitstroombestemming.

7 Systeem van begeleiding en zorg in vogelvlucht

7.1 Instroom nieuwe leerlingen

Onderstaande gegevens houden we bij in het aanmeldoverzicht.

Ouders nemen contact op met de intakefunctionaris.
Er wordt een kennismakingsgesprek gepland.

Kennismakingsgesprek vindt plaats op de Sonnewijser met de intakefunctionaris.
Er wordt een rondleiding gegeven aan de leerling en ouders.
Er wordt informatie van de Sonnewijser aan de ouders gegeven (bijv. schoolgids).
Wanneer ouders willen aanmelden wordt het aanmeldformulier en de toestemmingsverklaringen ingevuld.

De gedragswetenschapper analyseert het dossier en start het intakedossier voor een leerling.
De gedragswetenschapper observeert op de huidige school. Het didactisch paspoort wordt in het intakedossier gemaakt door de intern begeleider. IB sluit aan bij de observatie op de huidige school indien er een didactische hulpvraag ligt.
Schoolmaatschappelijk werker plant een huisbezoek en legt haar bevindingen vast in het verslag huisbezoek. Beknopte gegevens komen in het intakedossier te staan.

Bespreken in CvB nieuwe leerlingen

Conclusie intakeprocedure: Inschrijven of afwijzen. Besluit wel of geen plaatsing: termijn zes weken, bij bijzondere omstandigheden tien weken.
Formele brief wordt gemaakt door de intakefunctionaris op basis van het intakedossier.

De gedragswetenschapper bespreekt met de mentor de informatie over de nieuwe leerling.

De gedragswetenschapper informeert het personeel over de start van de nieuwe leerling

Indien nodig wordt er een vervoersverklaring geschreven door de gedragswetenschapper voor het aanvragen van het taxi vervoer.

Dossier, TLV en aanmeldformulier van de leerling worden volgens protocol opgeslagen door de gedragswetenschapper en de leerlingadministratie wordt gemaild.

12a. Wanneer de Sonnewijser de eerste VO school is waar de leerling wordt aangemeld, moet de Sonnewijser de TLV aanvragen en worden de volgende stappen ondernomen:

12b. Nadat de TLV is afgegeven worden de volgende stappen ondernomen:

TLV wordt door de gedragswetenschapper aangevraagd bij het samenwerkingsverband op basis van het intakedossier.

Start OPP wordt opgesteld door de gedragswetenschapper;
Start OPP wordt aangevuld door de intern begeleider en schoolmaatschappelijk werker;
Start OPP wordt aangevuld door de mentor(en);
Start OPP wordt vastgesteld in samenspraak met de mentor(en) en de CvB;
Mentor bespreekt start OPP met ouders. Dit overleg heeft twee delen. Voor wat betreft de inschatting van het uitstroomprofiel de status van 'een op overeenstemming gericht overleg'. Met het handelingsdeel moeten ouders akkoord gaan.
De ouders en de school ondertekenen het eerste OPP.

De mentor nodigt de ouders uit voor een startgesprek (duur 15 minuten)

De gedragswetenschapper neemt 4 tot 6 weken na de start van de leerling op de Sonnewijser contact op met de school van herkomst.

7.2 De begeleidings- en zorgstructuur voor zittende leerlingen

Niveau 1: Mentor centraal.

Uitgangspunt: pro-actief en preventief handelen.

Taken en verantwoordelijkheden mentor

- Onderwijsaanbod in groepsplan
- Registratie onderwijsaanbod in dag- of weekplanning
- Volgen voortgang met methodegebonden toetsen
- Indien van toepassing: collegiale consultatie
- Registratie van de resultaten in Somtoday
- Duiden van de resultaten op de methodegebonden toetsen
- Duiden van werk van leerlingen
- Gerichte observaties om zicht te krijgen op:
 - het gedrag en de prestaties van de leerling
 - de interactie tussen het gedrag van de leerling en de instructie en begeleiding door de docent
 - het gedrag en de interactie in de groep
 - de inrichting van de leeromgeving
- Gesprekjes met de leerling om zicht te krijgen op:
 - wat de leerling goed vindt gaan, wat minder goed en waarom
 - wat de leerling wil leren
 - hoe de leerling de resultaten beleeft en ervaart

- waar de leerling hulp en begeleiding bij nodig heeft
- Informatie van de ouders:
 - wat gaat thuis goed of minder goed
 - welke suggesties hebben de ouders
 - welke aanpak is volgens hen effectief of minder effectief
- Observaties en pro-actieve of curatieve acties/interventies richting leerlingen registreren in Somtoday.

NB: de ervaring leert dat toetsresultaten alleen onvoldoende handelingsgerichte informatie opleveren om de onderwijsbehoeften van een leerling te kunnen benoemen.

- Registratie van de methodeonafhankelijke leerlingresultaten in het OPP
- Registratie van de methodeonafhankelijke groepsresultaten in de schoolstandaard
- Duiden van de resultaten op de methodeonafhankelijke toetsen
- Vergelijking met resultaten methodegebonden toetsen
- Evaluatie vorig groepsplan
- Signaleren van leerlingen die in de komende periode extra aandacht nodig hebben
- Benoemen van de onderwijs- c.q. instructiebehoeften
- Clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijs- c.q. instructiebehoeften
- Opstellen groepsplan/opnemen individuele aandachtspunten in OPP leerlingen
- Uitvoeren groepsplan/uitvoeren OPP
- Groepsplan en/of OPP gebruiken bij het maken van dag- of weekplanning.

Besluit tot leerlingbespreking betekent: niveau 2

Leerling is opgenomen in het systeem van zorg en begeleiding op schoolniveau

Leerlingbespreking

- wordt aangemeld vanuit de groepsbespreking, de dagelijkse routine of na collegiale consultatie
- CvB bespreking:
 - aanwezig: locatiedirecteur, alle intern deskundigen, betrokken mentor en indien gewenst vakdocenten en/of achterwacht
 - afstemmen met ouders
 - wat is de hulp- en begeleidingsvraag
 - diagnostiek
 - conclusie en besluit interventie
 - zo nodig opstellen handelingsplan
 - uitvoeren handelingsplan
 - registratie van activiteiten en resultaten in Somtoday
 - evaluatie handelingsplanning
 - bij succes: leerling uit systeem van zorg en begeleiding op schoolniveau
 - zo niet: CvB opnieuw aan zet

Niveau 3: Inschakelen ketenpartners

CvB:

- aanwezig: Locatiedirecteur, tevens voorzitter CvB, intern deskundigen, mentor en afhankelijk van de aard van de problematiek: vakdocenten, achterwacht plus bij de hulpvraag passende expertise van buiten
- afstemmen met ouders
- wat is de hulp- en begeleidingsvraag
- diagnostiek
- conclusie en besluit interventie
- opstellen handelingsplan
- uitvoeren handelingsplan
- registratie van activiteiten en resultaten in ParnasSys
- evaluatie handelingsplanning
- bij succes: leerling uit systeem van zorg en begeleiding op schoolniveau of interventie doorzetten
- zo niet: ontwikkelingsperspectief naar beneden bijstellen

Alle ondernomen stappen zijn voor derden traceerbaar en navolgbaar via het zorgvierkant in Somtoday.

of

Niveau 4: Doorverwijzen

- contact opnemen met de vervolgschool na 2 tot 6 weken door de gedragswetenschapper.